

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36731
Nom: Lideratge Polític i Assessoria Institucional
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	5	Primer quadrimestre
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Ciències Socials	5	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Lideratge polític i assessoria institucional	OBLIGATÒRIA
1930 - Doble Grau en Dret i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de cinquè curs	OBLIGATÒRIA
1931 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Assignatures obligatòries de cinquè curs	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

BARRAGAN MANJON MELANY

OÑATE RUBALCABA PABLO

RESUM

L'assignatura ofereix una introducció al fenomen del lideratge polític i a l'organització d'assessorament i gestió política al voltant dels líders de les organitzacions públiques. És una assignatura de l'últim curs dels estudis de Ciència Política, que recull la formació en assignatures prèvies sobre governs, organitzacions, elits polítiques, emocions i estratègia política. En la primera meitat del temari, l'assignatura se centra en el fenomen del lideratge, els seus factors i tipologies, les estratègies per a exercir influència en les decisions polítiques i l'estudi empíric dels líders en el món contemporani. La segona part es focalitza en l'assessorament polític al voltant dels líders, l'organització de gabinets, el disseny d'estratègies de comunicació, la gestió de les crisis i l'avaluació del rendiment de l'assessorament polític. Per a abordar aquests temes, els materials combinen les perspectives teòriques més recents i els estudis de cas,

centrant-se en diferents tipus de lideratge, l'assessorament i la comunicació institucional.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública

Anàlisi d'informació per a avaluar problemes polítics o de gestió pública i elaborar propostes de millora

Analitzar el disseny, la planificació, la gestió i l'avaluació de les polítiques públiques i fer recomanacions de millora, especialment en les polítiques de gènere, medi ambient i desenvolupament sostenible.

Aplicar críticament les principals teories i enfocaments de la Ciència Política i de l'Administració Pública.

Conèixer i saber analitzar els processos electorals, tant des del punt de vista institucional, com des del del comportament dels actors col·lectius i individuals.

Conèixer i saber analitzar l'estructura i funcionament de les Administracions públiques.

Conèixer i saber analitzar les característiques i pautes d'actuació dels principals actors polítics (partits, sindicats, grups d'interès i nous moviments socials).

Pensament crític.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la

seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Saber analitzar l'estructura i funcionament dels sistemes i processos polítics, els seus elements, així com la seua dimensió històrica, amb especial atenció al sistema polític espanyol i al de la Unió Europea.

Saber analitzar les principals tècniques de gestió en l'Administració Pública i dissenyar estratègies de millora organitzativa i assegurament de la qualitat dels serveis públics davant els reptes del nou entorn digital.

Saber elaborar informes, dictàmens i treballs de recerca política.

Saber identificar, dissenyar i transmetre missatges i informació política, especialment discursos polítics i campanyes polítiques i institucionals a través de mitjans analògics i digitals.

Treball en equip.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Lideratge: models, enfocaments i factors. Els estils de lideratge i les seues tipologies.

1. Una aproximació conceptual al lideratge i els seus atributs.
2. Els enfocaments del lideratge.
3. Què converteix una persona en líder? Les variables explicatives del lideratge.
4. Estils i tipologies de lideratge.

2. Personalitat, ideologia i emocions.

1. La perspectiva de la psicologia política. La personalitat dels líders.
2. Comportament polític i emocions: el lideratge a través de les emocions.
3. L'apel·lació a les emocions per part dels líders i estratègia populista.
4. Polarització dels líders i radicalització de la política.

3. Lideratge i gestió de poder: capital polític i estratègies d'influència.

1. Les teories del capital polític.
2. Capital polític: dimensions i mesurament.
3. Les trajectòries dels líders a les organitzacions públiques.
4. Les estratègies per influir. Líders, xarxes socials i community managers.

4. L'anàlisi empírica del lideratge.

1. Factors i dimensions empíriques per a l'anàlisi del lideratge polític.
2. Com mesurar el lideratge polític: instruments empírics.
3. Lideratge i opinió pública.

5. Assessoria política i consultoria institucional.

1. La consultoria com a activitat empírica i els seus vincles amb la ciència política.
2. L'assessoria i la consultoria com a professió.
3. Diferències i similituds entre l'assessoria externa i la consultoria institucional.

6. Els gabinets d'assessorament i comunicació institucionals.

1. Gabinets d'assessorament i comunicació: models i estructures.
2. Rols i funcions dels gabinets.
3. Perfils d'assessors i consultors.
4. La relació entre el polític i l'assessors.

7. Lideratge i assessoria en campanyes institucionals.

1. Lideratge en campanya: informar, mobilitzar i persuadir
2. Anàlisi d'escenaris electorals
3. Les diferents estratègies de campanya i els seus condicionants
4. La planificació de la campanya

8. La comunicació institucional. Estratègies i plans de comunicació.

1. Fonaments de la comunicació institucionals.
2. De la campanya electoral a la campanya permanent.
3. Gestió e imatge institucional.
4. Les TIC i la comunicació institucional.

9. Crisi i gestió de crisi.

1. Què és una crisi i què es una gestió de crisi?
2. L'organització: gabinets de crisi.
3. Fases en la gestió de crisi.
4. ¿Capitalització de la crisi? El govern i les estratègies de gestió i resolució de conflictes.

10. Rendiment institucional de la comunicació i el seu mesurament.

1. Dimensions del rendiment institucional.
2. Mesurament del rendiment institucional.
3. Gestió governamental i rendiment institucional.
4. Rendiment institucional i ciutadania.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	31,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	36,50

METODOLOGIA DOCENT

La transmissió i adquisició de coneixements es realitzaran, en primer lloc, a través de la classe magistral. El docent exposarà els continguts essencials de l'assignatura acostant-los a la realitat mitjançant el recurs d'exemples de l'actualitat, l'ús de textos clàssics, casos, textos legals, materials en xarxa, etc. En tot moment es demanarà la participació activa de l'alumnat, que haurà d'haver preparat prèviament els temes que es tractaran a classe mitjançant l'estudi i el treball autònom. De la mateixa manera, s'espera que l'estudiantat dedique una part del temps fora de l'aula a repassar el contingut de cadascuna de les lliçons magistrals.

Al llarg del curs es realitzaran diverses activitats de caràcter pràctic, tant de manera individual com en equip. Per a això, l'alumnat haurà d'utilitzar materials proporcionats pel professorat o buscar-los en institucions, biblioteques, internet, etc. Les activitats que es realitzen a classe requeriran la preparació prèvia dels diferents temes d'estudi, així com la consulta dels materials complementaris que puga indicar el professor o la professora. Els exercicis de les activitats pràctiques hauran de ser entregats en la data determinada, sense que s'admeta la seua recepció fora del termini establert.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es compon de 2 elements, tant en la primera com en la segona convocatòria:

a) Examen: en acabar el curs es realitzarà una prova final sobre tots els continguts de l'assignatura recollits en aquesta guia docent, s'hagen impartit a l'aula o no, i els materials inclosos en les diverses sessions. Aquesta prova tindrà un valor del 60% de la nota global.

b) Avaluació contínua: al llarg del semestre s'aniran realitzant treballs pràctics i activitats complementàries de diversa índole, que s'hauran de lliurar el dia assenyalat pel professorat. Aquesta part tindrà un valor de fins al 40% de la nota final. Perquè l'alumne obtinga puntuació en l'avaluació contínua, haurà d'haver assistit a un mínim del 80% de les sessions de classe dedicades a aquesta. A més, per poder sumar la qualificació obtinguda en l'avaluació contínua (de les sessions pràctiques) a la qualificació de l'examen, l'alumne haurà d'haver obtingut almenys un 4 (sobre 10) en aquest examen final. El contingut de tots aquests treballs d'avaluació contínua constitueix també material del curs, per la qual cosa pot formar part de la prova final de l'assignatura. El professorat explicarà com s'ha de realitzar i lliurar cada exercici i, posteriorment, lliurarà els resultats de les diverses pràctiques abans de l'examen. Les pràctiques (tant les no realitzades o no entregades en el termini establert, com les ja realitzades o avaluades) no seran recuperables amb posterioritat a la data de lliurament.

En la segona convocatòria, aquells estudiants que no hagen aprovat l'assignatura en la primera podran mantindre la nota (fins al 40% de la nota final) pels exercicis pràctics avaluable realitzats durant el curs (presentant-se només a l'examen general de la segona convocatòria) o bé presentar-se a una prova addicional per a ser avaluats de la part recuperable d'aquests exercicis realitzats a classe. En publicar les notes de la primera convocatòria, el professorat anunciarà si hi ha exercicis recuperables (i de quin manera, amb quin contingut i amb quin valor percentual de la nota final). Perquè la qualificació d'aquesta prova addicional (i/o de la nota pels exercicis realitzats a classe) sume amb la de l'examen general de la segona convocatòria, caldrà obtindre en aquest almenys un 4,0 (sobre 10).

L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'aquesta, en el cas de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2a convocatòria), obtindrà la qualificació de "No presentat".

El professorat responsable de l'assignatura podrà determinar la possibilitat de canviar, de manera motivada, la modalitat de l'examen final quan s'haja de realitzar la prova en una data diferent de l'oficial, en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, o per qualsevol altra causa reglamentàriament establida (per exemple, supòsits de força major justificada). En aquests casos, la nova modalitat d'examen haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general per a la resta del grup.

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques:

- BARNÉS, J., ORTEGA, M.G. i CARPIO, J.A. (2016). Consultoría Política. Madrid, Editorial Amarante.
- BOIN, A.; T'HART, P.; STER, E. i SUNDELIUS, B. (2005). The Politics of Crisis Management: Public Leadership under Pressure. Cambridge, Cambridge University Press.
- JOIGNANT, A. (2012). Habitus, camp i capital: elements per a una teoria general del capital polític. *Revista Mexicana de Sociología*, 74(4), 587-618.
- NATERA, A. (2001). El lideratge polític en la societat democràtica. Madrid, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales.
- RIVAS OTERO, J.M. (2012). Lideratge polític i governabilitat a Amèrica Llatina: una aproximació teòrica i metodològica. XV Encuentro de Latinoamericanistas Españoles, Madrid, Espanya.
- RHODES, T.; RODERICK, A.W. i T HART, P. (2014). The Oxford Handbook of Political Leadership. Oxford, Oxford University Press.
- ZITTO, P.E. (2019). Lideratge polític. La necessitat urgent de valors en el servei públic. Madrid, Lumen.

Es considera el text d'Antonio Natera com l'obra de referència per als continguts del curs en matèria de lideratge.

Lectures de referència per tema

TEMA 1

- DELGADO, S. (2004). Sobre el concepte i l'estudi del lideratge polític. Una proposta de síntesi. *Psicología Política*, núm. 29, pp. 7-29.

TEMA 2

- PEREIRA, M.N. i LÓPEZ, P.C. (2021). Partits i líders en les eleccions generals de 2016 i 2019. Una visió emocional. *Revista de Estudios Políticos*, (193), 213-249.

TEMA 3

- ALCÁNTARA, M. (2017). La carrera política i el capital polític. *Convergencia*, 24(73), 187-204.

TEMA 4

- FABBRINI, S. (2009). L'ascens del príncep democràtic. Qui governa i com es governen les democràcies. Mèxic DF: Fondo de Cultura Económica, cap. 1-2, pp. 23-78.

TEMES 5-6

- Materials de treball oferits pel professor.

TEMA 7

- CANEL, M.J. (1998). Els efectes de les campanyes electorals. *Communication & Society*, 11(1), 47-67.

TEMA 8

- CANEL, M.J. i SANDERS, K. (2010). Mapping the field of Government Communication Research. *Communication & Society*, 23(1), 7-48.

TEMA 9

- FARRÉ COMA, J. (2005). Comunicació de risc i espirals de la por. *Comunicación y Sociedad*, (3), 95-119.
- RODRÍGUEZ TERUEL, J. (2020). Governar en temps de crisi. *Política i Prosa*, núm. 20 (enllaç: <https://politicaprosa.com/governar-en-temps-de-crisi/>)

TEMA 10

- Materials de treball oferits pel professor.